

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoP/4/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6722203457
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6722203457.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovovej a sudcov JUDr. Jozefa Zlochu a JUDr. Danice Kočičkovej, ako členov senátu, v právnej veci starostlivosti o maloletého C. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, dieťa matky: A. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXX, zastúpenej JUDr. Petrom Ďuricom, advokátom so sídlom SNP 25, 990 01 Veľký Krtíš, IČO: 47 985 917 a otca: T. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXXX/XX, XXX XX T. T., zastúpeného JUDr. Ing. Linda Kovandová LL.M. advokátkou so sídlom Ul. J. Kráľa 1, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 42 307 121, o návrhu matky na zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 10P/79/2022-117 zo dňa 02.11.2022, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I., II., IV. a V. m e n í tak, že otec je povinný prispievať na výživu maloletého zvýšeným výživným zo sumy 140,-Eur na 200,-Eur mesačne vždy do 15.dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom 01.09.2022, čím dochádza ku zmene rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 10P/5/2016-52 zo dňa 23.05.2016 vo výroku o výživnom pre maloletého s tým, že zročné výživné za obdobie od 01.09.2022 do 31.10.2022 vo výške 120,-Eur povoľuje otcovi splácať po 30,-Eur spolu s bežným výživným pod sankciou straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej z nich, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého dieťaťa od 01.09.2022 sumou 230,- Eur mesačne tak, že výživné splatné na mesiac dopredu je otec povinný poukazovať vždy do 15-teho dňa mesiaca, na ktorý sa výživné poskytuje, na účet matky maloletého (prvý výrok), zameškané výživné za obdobie od 01.09.2022 do 31.10.2022 vo výške 180,- Eur, uložil otcovi zaplatiť v pravidelných mesačných splátkach po 30,- Eur, splatných spolu s bežným výživným s tým, že neuhradením čo i len jednej splátky riadne a včas sa stane splatným celé zameškané výživné (druhý výrok), v prevyšujúcej časti návrh matky zamietol (tretí výrok), konštatoval zmenu rozsudku Okresného súdu Zvolen zo dňa 23.05.2016 č.k.10P/5/2016-52 v časti, týkajúcej sa vyživovacej povinnosti otca voči maloletému dieťaťu (štvrtý výrok) a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania (piaty výrok).

1.1 Z jeho dôvodov vyplýva, že vychádzal z §121 zákona č.161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej v texte aj len „C.m.p.“), §78 ods.1, 3, §26, §65 ods.1, §62 ods.1, 2, 4, 5, §75 ods.1, §76 ods.1, §77 ods.1 zákona č.36/2005 Z.z. Zákona o rodine (ďalej v texte aj len „Zákon o rodine“ alebo aj „ZR“). Zo zisteného skutkového stavu konštatoval, že naposledy o výške výživného súd prvej inštancie rozhodol rozsudkom zo dňa 23.05.2016, ktorým schválil rodičovskú dohodu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému vrátane výšky vyživovacej povinnosti

počnúc mesiacom marec 2016 v sume 140,-Eur mesačne. Keďže predmetný rozsudok neobsahoval odôvodnenie, pretože sa všetci účastníci konania vzdali práva podať proti nemu odvolanie, z obsahu súdneho spisu okresný súd zistil, že pri poslednom svojom rozhodovaní vychádzal z potvrdenia zamestnávateľa otca, spoločnosti GENERAL TRUCKING, a.s., ktorý uviedol čistý priemerný mesačný príjem otca za obdobie posledných 12 mesiacov vo výške 570,60Eur; príjem matky spočíval v štátnej sociálnej dávke - rodičovskom príspevku, vyplácanom mesačne v sume 203,20Eur.

1.2 Matka maloletého sa svojím návrhom zo dňa 19.08.2022 domáhala uloženia povinnosti otcovi platiť výživným na maloletého, zvýšeným zo 140,- na 250,-Eur mesačne od 01.09.2020 s tým, že došlo k podstatnej zmene pomerov nástupom maloletého do Základnej školy v Krupine, ako aj tým, že ona prišla o zamestnanie, pretože mala uzatvorenú pracovnú zmluvu na dobu určitú. Otec so zvýšením výživného nesúhlasil.

1.3 Vykonaným dokazovaním okresný súd zistil, že za obdobie posledných 12 mesiacov čistý priemerný mesačný príjem otca predstavoval 772,80Eur, príjem matky, zistený zo správy Sociálnej poisťovne, pobočka Zvolen od 01.07.2022 do 31.12.2022 predstavoval dávku v nezamestnanosti vo výške 50% denného vymeriavacieho základu 19,48Eur, čo predstavuje sumu cca 300,-Eur mesačne.

1.4 Okresný súd konštatoval zvýšenie výdavkov na zabezpečenie odôvodnených potrieb maloletého za obdobie šiestich rokov od poslednej úpravy výživného, keď maloletý mal 8 mesiacov a v súčasnosti je žiakom základnej školy, keď od 01.09.2022 nastúpil do 1. ročníka. Za uvedené obdobie došlo ku podstatnému nárastu spotrebiteľských cien tovarov a služieb v priemere minimálne o 25%. Matkou uvádzané výdavky na maloletého ustálil ako opodstatnené a nevyhnutné výdavky mesačne priemerne vo výške 330,-Eur, v ktorých zahrnul stravu v školskej jedálni v hodnote 120,-Eur, oblečenie a obuv 40,-Eur, školské potreby (výbava pre prváka, doplatky za učebnice, pracovné zošity, školské pomôcky, exkurzie, výlety, poplatky do triedneho fondu a ZRPŠ, škola v prírode, plavecký a lyžiarsky výcvik...) 25,-Eur, poplatok za školský klub 10,-Eur, cestovné do školy 27,-Eur, krúžok karate vrátane dochádzania autobusom 34,-Eur, výdavky na zdravotnú starostlivosť (doplatky za lieky pri bežných chorobách, vitamíny, návšteva zubára...) 20,-Eur, drogéria 15,-Eur, návšteva kultúrnych a športových podujatí (kino, divadlo, vstup na kúpalisko - plaváreň, detská herňa...) 20,-Eur, výdavky na hračky, knihy, športové potreby (bicykel, korčule, sánky, lopta) atď. 20,-Eur. Do priemerných mesačných výdavkov maloletého zahrnul súd prvej inštancie aj výdavky, ktoré matka maloletého neuviedla, resp. presne nešpecifikovala ich výšku, avšak je zrejmé, že sú vynakladané a ktorých výšku odhadol s poukazom na priemerné výdavky. Výživným pre maloleté dieťa v zmysle Zákona o rodine sa má zabezpečovať obstarávanie všetkých jeho životných potrieb, teda nielen hmotných potrieb typu strava, ošatenie, ale má zahŕňať aj výdavky na všestranný telesný a duševný vývoj dieťaťa, t.j. náklady na vzdelanie, zmysluplné trávenie voľného času a na zdravotný stav dieťaťa.

1.5 Zvýšenie výživného na maloletého považoval za čiastočne dôvodné z pôvodnej sumy 140,-Eur mesačne na sumu 230,-Eur mesačne a v prevyšujúcej časti (matka žiadala 250,-Eur) návrh zamietol. Otcovi uložil povinnosť podieľať sa na nevyhnutných výdavkoch maloletého v rozsahu cca 2/3 s prihliadnutím na ustanovenia Zákona o rodine, z ktorých vyplýva, že pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti je potrebné vziať do úvahy, ktorý z rodičov a v akej miere sa osobne stará o dieťa. V prejednávanej veci primárne osobnú starostlivosť o maloletého zabezpečuje matka, ktorá má v tejto súvislosti aj zvýšené náklady s bývaním; okresný súd prihliadol aj na pomer výšky príjmov oboch rodičov maloletého. Je v schopnostiach a možnostiach otca prispievať na výživu maloletého sumou 230,-Eur, keďže v súčasnosti jeho čistý priemerný mesačný príjem vrátane diét predstavuje 1.470,-Eur, po zaplatení bežného výživného pre maloletého mu zostane na úhradu jeho všetkých ostatných výdavkov dostatočná suma vo výške cca 1.240,-Eur. Okresný súd neakceptoval výdavky otca ako splátky hypotéky vo výške 292,-Eur mesačne, dve životné poisťky spolu vo výške cca 105,-Eur mesačne, ako aj výdavky na bývanie cca 260,-Eur mesačne (zálohový predpis + elektrina 24,-Eur) v plnej výške, keďže jednak z vyjadrenia samotného otca pre Mestský úrad Banská Bystrica vyplynulo, že býva spolu s priateľkou, ktorá má povinnosť podieľať sa na výdavkoch s bývaním s poukazom na §62 ods. 5 Zákona o rodine (výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť). V prípade napr. životných poisťok otca okresný súd neopomenul fakt, že v oboch poisťných zmluvách Život a Budúcnosť sú pre prípad poisťnej udalosti ako oprávnené osoby uvedené matka resp. brat otca maloletého a nie samotný maloletý.

1.6 Okresný súd podstatnú zmenu pomerov, odôvodňujúcu zvýšenie vyživovacej povinnosti otca voči maloletému videl jednak vo zvýšení príjmu otca oproti rozhodovaniu v minulosti zhruba o 200,-Eur mesačne, hoci je zrejmé, že tento sa zvýšil aj v časti jemu vyplácaných diét, ktorých výška nebola pri pôvodnom rozhodnutí súdu špecifikovaná (oproti zvýšeniu príjmu matky o 100,-Eur mesačne), predovšetkým však zmena pomerov nastala na strane maloletého vo vzťahu k zvýšeniu výdavkov

naňho, a to konkrétne výdavkov na stravovanie zhruba o 40,-Eur mesačne, ktoré v čase pôvodného rozhodovania súdu o výživnom, keď mal maloletý cca 8 mesiacov, boli výrazne nižšie. V čase pôvodného súdneho rozhodnutia neboli vynakladané výdavky súvisiace s povinnou školskou dochádzkou cca 60,-Eur (cestovné, školský klub a iné) ako aj výdavky na krúžok karate (35,-Eur) a tiež došlo k zvýšeniu výdavkov na maloletého v súvislosti s rastom životných nákladov za rozhodné obdobie o cca 25%, čo by rovnako odôvodňovalo zvýšenie výživného o sumu 35,-Eur mesačne. Celkom došlo na strane maloletého k navýšeniu výdavkov o sumu 170,-Eur mesačne. S poukazom na to, že vyživovaciu povinnosť majú obaja rodičia, túto skutočnosť súd prvej inštancie premietol do výšky výživného a zvýšil výživné otcovi len o sumu 90,-Eur mesačne a to napriek pomeru výšky príjmov oboch rodičov ako aj rozsahu osobnej starostlivosti o maloletého.

1.7 Napriek námietke otca, že matka maloletého nezdokladovala vyššie špecifikované výdavky maloletého mal okresný súd mal za to, že ide o štandardné výdavky do základu aj výšky, pričom do bežných nevyhnutných výdavkov nezahrnul ani matkou uvádzaný výdavok na poistenie pre maloletého, uhrádzané podľa vyjadrenia matky vo výške 40,-Eur mesačne, pretože matka toto nijakým spôsobom nepreukázala. Ak má matka záujem takouto formou maloletému prispievať nad rámec bežnej vyživovacej povinnosti, je to v záujme maloletého. Rovnako nahliadal okresný súd aj na otcom tvrdenú skutočnosť o uhrádzaní poistného v prospech maloletého na poistenie Moja Farbička, resp. sporenie na termínovaný vklad vo výške 10,-Eur mesačne s tým, že pokiaľ otec maloletého má za to, že jeho príjem umožňuje prispievať maloletému aj nad rámec bežného výživného, majú takéto úhrady v podstate formu výživného, uhrádzané na tvorbu úspor maloletého. Tieto platby však nemôžu byť na úkor bežného výživného, ktorého účelom je uhrádzanie všetkých nevyhnutných pravidelných mesačných výdavkov na maloleté dieťa. Z vykonaného dokazovania nemal okresný súd jednoznačne preukázané, či poistenie Moja Farbička je uhrádzané aj v súčasnosti, keďže bola dokladovaná otcom len úhrada za obdobie do februára 2022, avšak pokiaľ by tomu tak bolo, nemalo by to mať vplyv na výšku vyživovacej povinnosti otca voči maloletému.

1.8 Otec poukazoval aj na to, že v súvislosti s výkonom styku s maloletým má aj ďalšie výdavky, a to najmä výdavok na PHM vo výške cca 70,-Eur mesačne (Banská Bystrica - Cerovo a späť 4x mesačne, t.j. cca 550km pri priemernej spotrebe 7 l/100 km a cene benzínu 1,75Eur/l), 20,-Eur na stravovanie počas dvoch víkendov v mesiaci a cca 30,-Eur na zmysluplné trávenie voľného času počas predmetných víkendov. Podľa názoru okresného súdu s poukazom na príjem otca je v jeho možnostiach takéto sumy v prospech maloletého vynakladať. Na námietku otca, že matka nepripravuje maloletého na styk riadne, keďže mu neposkytuje dostatočné množstvo vecí na oblečenie a obutie, okresný súd poukázal na to, že jednak na pojednávaní poučil matku maloletého o týchto jej povinnostiach a pre prípad, že by sa do budúcnosti situácia zopakovala, je na otcovi maloletého, aby sa domáhal formou výkonu rozhodnutia týchto svojich práv, avšak nemôže to byť dôvod na určenie nižšieho výživného, najmä pokiaľ nebolo preukázané, že by sa otec v minulosti takýmto spôsobom práva na riadny výkon úpravy styku domáhal.

1.9 Vo vzťahu k námietke otca ohľadne výberu školy pre maloletého mimo jeho bydliska (v Krupine) a s tým súvisiacich zvýšených výdavkov na cestovné do školy okresný súd akceptoval dôvod uvádzaný matkou, že Základná škola v Cerove má spojené triedy, kde kvalita vyučovacieho procesu môže byť otázna. Túto skutočnosť posudzoval výlučne v súvislosti s výškou vynakladaných výdavkov na maloletého, pričom poukázal na možnosť domáhania sa otca vyriešenia nezhody rodičov súdnou cestou v zmysle ustanovení Zákona o rodine.

1.10 Zvýšením výživného otcovi vznikol dlh na výživnom za 2 mesiace (od 01.09.2022 do 31.10.2022); okresný súd sa stotožnil s názorom, že zmena pomerov na strane maloletého dieťaťa nastala najneskôr od 01.09.2022 a súčasne v čase vyhlásenia rozsudku ešte nebolo splatné výživné za obdobie za mesiac november 2022. Zameškané výživné potom predstavuje rozdiel medzi zvýšeným výživným a doteraz otcom plateným výživným (230,-Eur -140,-Eur = 90,-Eur x 2 mesiace =180,-Eur), ktorú dlžnú sumu umožnil otcovi splácať spolu s bežným výživným po 30,-Eur mesačne pod hrozbou straty výhody splátok, pretože mal za to, že nie je nateraz v jeho schopnostiach a možnostiach zaplatiť zameškané výživné naraz, resp. vo vyšších splátkach.

1.11 Otec vo vyjadrení k návrhu matky na zvýšenie výživného podal návrh na zmenu úpravy styku s maloletým. Tento návrh okresný súd vylúčil na samostatné konanie vzhľadom na to, aby nedošlo k porušeniu práva na určenie zákonného sudcu náhodným výberom.

1.12 O trovách konania rozhodol okresný súd v zmysle §52, §57 a §58 C.m.p. tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie otec z dôvodov uvedených v §365 ods. 1 písm. b), d), f), g), h) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej v texte aj

len „C.s.p.“). Vytykal okresnému súdu, že matka sa domáhala zvýšenia výživného od 01.09.2022 zo sumy 140,-Eur mesačne na sumu 250,-Eur mesačne. Vo svojom návrhu nijako nekonkretizovala dôvody tak vysoko navrhovaného výživného, nepreukázala a v značnej miere ani netvrdila žiadne konkrétne zvýšené náklady a len jednou vetou stručne zhrnula, že maloletý nastúpil na základnú školu, s čím sú spojené náklady a ona je od 01.06.2022 nezamestnaná.

2.1 S navrhovaným výživným otec nesúhlasil, pretože má za to, že matke nebráni v zamestnaní sa žiadna objektívna prekážka. Matka mu odmieta poskytovať informácie o synovi, bez konzultácie s ním robí rozhodnutia nad rámec bežných vecí, týkajúce sa maloletého, cez maloletého si s ním vybavuje osobné účty, nie je ochotná mu umožniť styk s maloletým mimo súdom určených termínov ani pri príležitostiach ako je napr. svadba príbuznej, na ktorú boli aj s maloletým pozvaní, v minulosti mu neumožnila telefonovať maloletému na Vianoce, po celú dobu, čo spolu nežijú, čo je takmer 7 rokov, teda celý život maloletého, mu ho nikdy nepripraví na stretnutie, napriek jeho opakovaným žiadosťiam mu ani jediný raz neposkytla žiadne veci pre maloletého, vynucuje si, aby oblečenie, hračky, športové vybavenie zakupoval on sám buď v rovnakom alebo ešte väčšom rozsahu ako matka. Nie je mu ľúto vynaložených prostriedkov, pretože syna miluje, avšak považuje za zbytočné plytvanie, keď je nútený všetko oblečenie, obuv a iné potreby maloletého zakupovať duplicitne v plnom rozsahu, pretože maloletý je aktuálne vo veku, kedy rýchlo rastie a všetko mu vydrží sotva na jednu sezónu; mnohé veci zakúpené v minulosti mal na sebe len raz. Matka mu dieťa odovzdáva vždy len v tom oblečení, ktoré má práve na sebe, bez akéhokoľvek náhradného oblečenia, a to aj v lete, keď mu ho odovzdáva na týždeň. On maloletému zakupuje úplne všetko oblečenie, športové vybavenie, hračky a iné potreby v plnom rozsahu, teda nejde len o príležitostné dokúpenie vecí, platí maloletému rozličné voľnočasové aktivity. Keď je dieťa u matky, táto s ním nikde nechodí, on maloletému organizuje výlety, športové aktivity, platí mu životné a úrazové poistenie a od narodenia mu pravidelne sporí. Keďže matka s maloletým žije v inej obci, vzdialenej od bydliska otca 70 km, mesačne precestuje otec len za účelom realizácie styku s dieťaťom 560 km, keďže matka mu ho za tých 7 rokov ani jediný raz neprivezla a ani jediný raz si ho nevyzdvihla. Všetky cesty tam aj späť musí realizovať výlučne sám svojím motorovým vozidlom, pretože v obci Cerovo, kde žije matka s maloletým, hromadná doprava chodí minimálne, čo znamená pre otca značne zvýšené náklady, ktoré mal súd zohľadňovať pri svojom rozhodovaní.

2.2 Cestovné náklady, spojené s dochádzaním maloletého do základnej školy spôsobila tiež matka tým, že bez konzultácie s otcom prihlásila maloletého do školy v inej obci - Krupine, a čo sa týka nákladov na školské pomôcky a iné výdavky spojené so školou, vzhľadom na doterajšie dlhodobé správanie matky a jej doterajší postoj je zrejme, že bude nútený maloletému v plnom rozsahu kupovať všetky školské potreby, aby sa mohol u neho počas víkendov učiť, pretože matka mu ich neposkytne a to, čo mu kúpi, bude kupovať z ním plateného výživného.

2.3 Otec poukázal na to, že po vydaní napadnutého rozsudku, keď si bol prevziať maloletého, matka nemala pre neho pripravené žiadne veci a keď ju o ne výslovne žiadal, zabalila maloletému jedny tepláky a jedno tričko s krátkym rukávom, čo vzhľadom na nízke teploty vonku bolo absolútne nepostačujúce. Keby nenakúpil pre dieťa teplejšie oblečenie, nemohol by ho ani zobrať na žiadny výlet. Teda ani po vydaní napadnutého rozsudku sa postoj matky nezmenil a maloletého mu neodovzdáva pripraveného s vecami. Matka si je dobre vedomá toho, ako veľmi otcovi záleží na synovi a pokiaľ mu ho nedá s vecami, nikdy by ho nenechal celý čas v jednom oblečení; domáhanie sa plnenia povinností matkou formou výkonu rozhodnutia by v konečnom dôsledku aj tak uškodilo len maloletému a na strane matky by ku zmene nedošlo.

2.4 Matka náklady maloletého bližšie špecifikovala a vyčíslila až na pojednávaní, ktoré spolu podľa jej vyjadrenia predstavujú cca 250,-Eur mesačne. Okresný súd uložil otcovi platiť bežné výživné vo výške 230,-Eur, teda prakticky všetky náklady maloletého. Nesúhlasil so súdom prvej inštancie, ktorý náklady na maloletého stanovil na sumu 330,-Eur mesačne, pričom nevychádzal len z vyjadrení matky, ale odhadol ich sám s poukazom na priemerné výdavky. Uznal, že je potrebné brať do úvahy skutočné náklady toho-ktorého dieťaťa. Okresný súd však niektoré výdavky uvádzané matkou nedôvodne navýšil bez akéhokoľvek bližšieho vysvetlenia, čo robí jeho rozhodnutie sčasti nepreskúmateľným až arbitrárnym. Keď matka jasne uviedla, že za krúžok karate pre maloletého platí 14,-Eur mesačne, súd prvej inštancie karate zhrnul do sumy 35,-Eur mesačne, tiež uvádzal voľnočasové aktivity, ktoré matka s maloletým nevykonáva. Dieťa má právo na všestranný rozvoj, aj návštevu športových a kultúrnych podujatí, ale takmer všetky takéto aktivity so synom podniká len otec počas pobytu u neho a za všetky tieto aktivity uhradza náklady on sám. Matka s maloletým navštevuje takéto podujatia a výlety len minimálne a nie je to pre nedostatok peňažných prostriedkov, preto náklady na takéto aktivity ani neuvádzala. Okresný súd do mesačných nákladov maloletého zahrnul napr. aj 25,-Eur ako náklady na školské potreby, pracovné zošity a pod., hoci matka takéto náklady neuviedla a dokonca pri vylúčení

výslovne vypovedala, že všetky učebnice, pracovné zošity a iné obdobné školské potreby dostáva maloletý v škole zdarma a ona takmer nič nedokupovala. Súd prvej inštancie tak v napadnutom rozsudku po prvýkrát uviedol skutočnosti, ktoré nevyplynuli z vykonaného dokazovania a voči ktorým sa v konaní pred súdom prvej inštancie otec nemohol brániť.

2.5 Otec poukázal na to, že pokiaľ uvádzal rozličné náklady na maloletého alebo na svoje živobytie, tieto súd zohľadňoval veľmi striktné, na druhej strane akceptoval náklady, uvádzané matkou, ktoré nepreukázala jediným dôkazom (napr. poistenie či sporenie). Okresný súd tak použil dvojaký meter na otca a na matku. Hoci okresný súd na poistenie a sporenie maloletého v sume 40,-Eur mesačne v neskoršom texte napadnutého rozsudku protichodne uviedol, že tento nebol nijako preukázaný a že ho teda pri svojom rozhodovaní do úvahy nebral, nie je zrejmé, ako potom dospel k výške pravidelných mesačných výdavkov na maloletého v sume 330,-Eur, keď náklady na maloletého sama matka uvádzala vo výške 250,-Eur, ktoré po odpočítaní poisťky vo výške 40,-Eur predstavujú 210,-Eur mesačne; súd určil otcovi výživné 230,-Eur mesačne. Ani zvýšenie rastu životných nákladov a inflácia za posledné roky cca o 25% neodôvodňuje zvýšenie výživného na 230,-Eur mesačne.

2.6 Okresný súd podľa napadnutého rozsudku pri určovaní výživného zohľadnil to, že maloletý trávi viac času u matky, čím táto zabezpečuje starostlivosť o dieťa vo vyššej miere a tiež prihliadol na pomer príjmov otca a matky. Opätovne zdôraznil, že pokiaľ mu matka takmer 7 rokov dávala dieťa bez vecí a on zabezpečoval a stále zabezpečuje potreby maloletého na oblečenie, obuv, športové potreby, voľnočasové aktivity a pod., tak nemožno konštatovať, že by starostlivosť matky po finančnej stránke prevyšovala mieru starostlivosti otca o maloletého.

2.7 Vo vzťahu ku zárobkom zdôraznil, že síce zarába viac ako matka, ale súvisí to predovšetkým s tým, že v maximálnej možnej miere sa snaží o zabezpečenie čo najvyššieho možného príjmu s ohľadom na svoje vzdelanie a pracovné skúsenosti, ako aj s ohľadom na možnosti na trhu práce, na rozdiel od matky, ktorá je v produktívnom veku, vo výkone práce jej nebráni žiadna objektívna prekážka a napriek jej dobrému zdravotnému stavu a faktu, že maloletý navštevuje školu, a teda matka má časový priestor, jednoducho pracovať nechce. Matka nepracovala ani pred otehotnením, ani počas vzťahu s otcom, nikdy sa nijako nepodieľala na ničom a celkovo mala pomerne ľahostajný prístup k práci. Podľa názoru otca sa matka o získanie nového zamestnania po skončení jej posledného pracovného pomeru riadne nesnaží. Uvedené sa potvrdilo aj na pojednávaní, keď na otázku sudkyne, či si hľadá novú prácu, matka výslovne uviedla, že zatiaľ neposlala žiadnu žiadosť o prijatie do zamestnania, nereagovala na žiadnu pracovnú ponuku, a to za celú dobu 4 mesiacov, čo dôvodila tým, že 2-krát do týždňa chodievala s maloletým na karate. Zvýšením výživného na sumu určenú podľa matkou vyčíslených nákladov na maloletého, ktorá pokrýva všetky alebo takmer všetky jeho pravidelné mesačné náklady, matka ani nemá žiadnu motiváciu vo svojom prístupe k zamestnaniu niečo zmeniť.

2.8 On ako otec vynakladá na syna značné finančné prostriedky, a to aj za situácie, že s ním môže podľa aktuálne platnej úpravy styku a jeho pracovných povinností stráviť do mesiaca len cca 4 dni.

2.9 Poukázal na to, že počas pojednávania súd prvej inštancie uviedol, že by považoval za primerané výživné sumu od 200,- do 220,-Eur, na čo otec súhlasil so sumou 200,-Eur. Napriek tomu okresný súd určil potom výživné vyššie, než výslovne uvádzal ako primerané výživné.

2.10 Vo vzťahu k svojim príjmom otec uviedol, že ich okresný súd tiež nesprávne vyčísli v jeho neprospech a neprihliadol ani na jeho nevyhnutné náklady. Príjmy otca predstavujú 770,-Eur mesačne v čistom + diéty. Diéty vyčísliť na pojednávaní nevedel, pretože tieto sa líšia každý mesiac podľa počtu pracovných ciest, ich dĺžky, ale najmä krajiny, kam s kamiónom cestuje. Tieto diéty sú cestovnými náhradami, ktoré pri zahraničných pracovných cestách aj reálne spotrebúva. Vždy sa z nich snaží niečo aj ušetriť, inak by nebol schopný zo svojho príjmu uspokojiť všetky svoje potreby a potreby dieťaťa, ale nie je možné z nich ušetriť veľa. V zahraničí sú napríklad náklady na stravovanie oveľa vyššie ako na Slovensku, súd nemôže brať v tomto smere do úvahy slovenské ceny. Pri zahraničných cestách ako vodič medzinárodnej kamiónovej dopravy si musí otec na vymedzených miestach platiť aj také veci ako poplatky za toaletu, sprchu a iné. Tieto výdavky nezobral okresný súd vôbec do úvahy a v plnom rozsahu bral príjem ako použiteľný na úhradu výživného. Keďže si výšku cestovných náhrad od jeho zamestnávateľa okresný súd nevyžiadal a otec ich výšku nevedel na pojednávaní presne určiť a povedal, že niekedy predstavujú aj 700,-Eur, po vydaní napadnutého rozsudku svojho zamestnávateľa požiadal o ich vyčíslenie; na preukázanie ich výšky priložil potvrdenie od zamestnávateľa za posledných 12 mesiacov, podľa ktorého suma jeho diét predstavuje priemerne mesačne 585,13 Eur. Priemerný mesačný príjem otca potom predstavuje 770,-Eur a cestovné náhrady 585,-Eur, teda spolu 1.355,-Eur a nie 1.470,-Eur ako to uviedol okresný súd. Z uvedených 1.355,-Eur musí uhrádzať ako nevyhnutné výdavky výživné 230,-Eur, splátku ročného výživného 30,-Eur, PHM na dopravu za synom 100,-Eur, hypotéku 292,-Eur, náklady spojené s bývaním pre bytové družstvo 235,-Eur + 24,-Eur za elektrinu, z

ktorých 50% predstavuje 130,-Eur mesačne poistenia, vrátane synovej poistky Moja farbička, všetky spolu 180,-Eur mesačne, sporenie pre syna 10,-Eur, telefón 35,-Eur, povinné zmluvné poistenie motorového vozidla 292,-Eur + 50,-Eur diaľničná známka ročne, t.j. 28,50 Eur mesačne, PHM do zamestnania minimálne 60,-Eur mesačne. Spolu nevyhnutné výdavky otca potom predstavujú 1.095,50 Eur/mesiac. To znamená, že priemerne mu zostane 261,50 Eur mesačne, z ktorej sumy musí platiť stravu pre seba, pričom väčšinou ide o stravu v zahraničí počas pracovných ciest, ktorá je oveľa drahšia ako na Slovensku, najmä ak by chcel aspoň raz denne teplé jedlo, ošatenie, obuv, drogériu, servis, údržbu vozidla, aktivity so synom a iné bežné výdavky. Zdôraznil, že pracuje bežne 13 až 15 hodín denne, niekoľkokrát v mesiaci aj počas noci, pričom trávi všetok čas v kabíne kamiónu, a to celý mesiac okrem víkendov, je nútený platiť za sprchu aj toalety a väčšinou je na suchej strave, aby ušetril z diét pre maloletého.

2.11 Okresný súd bez riadneho odôvodnenia neuznal výdavok otca, napr. v splátke hypotéky vo výške 292,-Eur mesačne a náklady spojené s užívaním bytu a spotrebou energií v sume spolu 260,-Eur mesačne s poukazom na to, že sa má na nich podieľať priateľka otca ako osoba žijúca s ním v spoločnej domácnosti. Uznanie, že polovicu nákladov je dôvodné uhrádzať, preto aj do svojich mesačných nákladov, špecifikovaných vyššie, zahrnul len polovicu z tejto sumy, avšak okresný súd nijako neodôvodnil, prečo by sa jeho priateľka mala podieľať na splátkach hypotéky, keďže výlučným vlastníkom bytu je on sám. Nie je spravodlivé ani právne vymožitelné od nej požadovať podieľať sa na splátkach hypotekárneho úveru za nehnuteľnosť, ktorá jej ani čiastočne nepatrí.

2.12 Okresný súd neuznal z jeho výdavkov v plnej výške ani životné poistenia a jeho viaceré poistky. Otec považuje za nevyhnutné, aby bol poistený pre prípad smrti či úrazu, zvlášť, keď denne jazdí na kamióne a v súčasnosti sú dopravné nehody pomerne frekventované; preto má uzavreté aj poistenie za škodu spôsobenú výkonom povolania, ale aj poistenie domácnosti, ktoré bolo podmienkou poskytnutia hypotekárneho úveru. Je mimoriadne dôležité, aby práve rodič zabezpečujúci výživu maloletého dieťaťa, bol riadne poistený, aby sa napríklad v prípade úrazu nedostal do platobnej neschopnosti alebo v prípade jeho úmrtia aby bolo o dieťa postarané. Ku konštatovaniu súdu, že tieto výdavky neuznal z dôvodu, že oprávnenou osobou pre prípad smrti v poistných zmluvách je matka alebo brat otca, otec poukázal na to, že uvedené poistné zmluvy uzatváral ešte pred narodením maloletého Davida a nedávno na všetkých poistných zmluvách za oprávnenú osobu určil práve maloletého syna a všetky sú vinkulované v prospech maloletého syna, o čom predložil dôkazy k tomuto odvolaniu. Vo vzťahu k pochybnosti okresného súdu, či je poistenie pre maloletého „Moja farbička“ otcom uhrádzané riadne, priložil potvrdenie aj o tom, že toto poistenie pre dieťa bolo aj je riadne a pravidelne do súčasnosti platené a nie je na ňom žiadny nedoplatok.

2.13 Náklady na cestovanie za maloletým na realizáciu styku vyčíslil pôvodne na sumu 70,-Eur mesačne; počas súdneho konania nikto tieto náklady nerozporoval a nespochybnil ich ani súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku. K odvolaniu priložil technický preukaz k motorovému vozidlu, z ktorého vyplýva, že v motorovom vozidle vo vlastníctve otca, vyrobenom v roku 2009, s deklarovanou priemernou spotrebou 9,3 l/100 km motorovej nafty pri priemernej cene nafty v 44. týždni 2022 vo výške 1,916 Eur/liter, mesačne prejazdí za synom 560 km v hodnote cca 100,-Eur.

2.14 Nesúhlasil s názorom okresného súdu z pojednávania o tom, že stretávanie sa s maloletým je otcovo právo, nie povinnosť a pokiaľ ho chce realizovať, je plne zodpovedný za znášanie všetkých nákladov s tým spojených. Styk rodiča, ktorý dieťa nemá v starostlivosti, je nielen právom tohto rodiča, ale aj základným právom maloletého dieťaťa. Ak teda dieťa žije v inom meste ako povinný rodič a rodič na styk s maloletým musí vynakladať náklady, ako je to v jeho prípade, mal by súd na to prihliadať. Nežiadal, aby súd o uvedenú sumu PHM znižoval bežné výživné na maloletého, ale aspoň by nemal určovať pomer vyživovacej povinnosti rodičov k maloletému tak, že on je povinný znášať 2/3 jeho nákladov a matka len 1/3, o to viac v situácii, keď hlavným dôvodom pre takýto nepomer má byť nezamestnanosť a nízky príjem matky, ktorá si však žiadne zamestnanie nehľadá. Štandardne býva všeobecnými súdmi judikované, že ak rodičia nežijú v jednom meste, náklady na cestovanie si delia medzi seba a jeden rodič dieťa privezie a druhý odvezie naspäť. Pre syna je dôležité, aby sa mohol naďalej realizovať styk s otcom ako doposiaľ a takisto, aby mal finančné prostriedky na jeho aktivity.

2.15 Spochybnil zhrnutie výdavkov na strane maloletého súdom prvej inštancie (na strane 13 napadnutého rozsudku) oproti poslednej úprave o 170,-Eur. Okresný súd k tejto sume nesprávne dospel tak, že do nej zahrnul náklady na stravu 120,-Eur mesačne, napriek matkou uvádzaných 70,-Eur, 60,-Eur mesačne na školské potreby, napriek tomu, že matka žiadne neuvádzala, resp. uvádzala, že nemusela takmer nič kupovať, náklady spojené so školskou dochádzkou tak predstavujú len 27,-Eur na cestovné a 10,-Eur na školský klub, teda 37,-Eur a nie 60,-Eur mesačne, ako to uviedol súd. Poplatok za krúžok karate v sume 35,-Eur uviedol súd napriek matkou uvádzanému poplatku 14,-Eur mesačne a pri takomto

umelom navyšovaní nákladov maloletého zo strany súdu bez akéhokoľvek zdôvodnenia potom zvýšil výživné o 90,-Eur. Takéto rozhodnutie je arbitrárne a nepreskúmateľné.

2.16 Pokiaľ by aj súd predsa uznal zvýšenie nákladov na maloletého vo výške 330,-Eur mesačne, vzhľadom na neochotu matky získať zamestnanie by mal správne rozdeliť tieto náklady medzi oboch rodičov a určiť mu potom výživné v sume polovice týchto nákladov, t.j. 165,-Eur mesačne a nie mu ich ukladať v 2/3 miere. Matka je v produktívnom veku a za týchto okolností ju nič nemotivuje aktívne si hľadať prácu; pritom jej aktuálny príjem po odrátaní jej nevyhnutných nákladov je v skutočnosti vyšší ako v priemere zostáva otcovi po odrátaní jeho nevyhnutných nákladov s tým rozdielom, že on musí chodiť do práce. Matka navyše neposkytuje maloletého na styk riadne pripraveného a otec musí všetky veci zakupovať duplicitne. Aj z týchto dôvodov je potrebné rozdeliť náklady na maloletého medzi rodičov rovnakým dielom, pretože už v súčasnosti platené výživné predstavuje viac ako polovicu aktuálnych nákladov na maloletého, uvádzaných matkou na pojednávaní.

2.17 Navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil a zamietol, resp. zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie súdu prvej inštancie.

3. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhol rozsudok okresného súdu v plnom rozsahu potvrdiť ako vecne a právne správne, pretože okresný súd sa dostatočne zaoberal objasnením skutkového stavu veci, vykonal náležité dokazovanie s dôrazom na najlepší záujem maloletého v zmysle Zákona o rodine, neopomenul zhodnotiť reálne možnosti a schopnosti oboch rodičov, participovať na zabezpečení riadnej starostlivosti o maloleté dieťa, ako aj na saturovaní jeho odôvodnených potrieb.

4. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu kolízneho opatrovníka navrhol rozhodnúť v zmysle jeho odvolania. Po rozhodnutí súdu matka pri odovzdaní maloletého otcovi až na jeho výzvu napriek nízkej vonkajšej teplote zbalila jedny tepláky a tričko s krátkym rukávom. Maloletý na jednom kolene na teplákoch urobil diery, na čo otcovi matka pri jeho odovzdávaní naspäť vykričala, že môže zabudnúť, že mu ešte niekedy pre maloletého nejaké veci poskytne. Je potom zrejmé, že znova bude musieť aj popri neúmerne zvýšenom výživnom maloletému zakupovať všetko oblečenie, hračky a všetky veci na šport, nad rámec výživného. Matke evidentne takýto stav vyhovuje, on však bude musieť, pokiaľ krajský súd nerozhodne inak, platiť výživné v sume, ktorá pokrýva všetky potreby maloletého a súčasne bude musieť znášať značné náklady na cestovanie za synom, kupovať mu všetky hračky, veci, oblečenie, športové potreby, platiť voľnočasové aktivity, pretože matka maloletého pokračuje v prístupe, aký aplikovala uplynulých 7 rokov. Pri nevyhnutných nákladoch otca je však takýto stav z dlhodobého hľadiska nezvládateľný.

4.1 Kolízny opatrovník neprihliada na dôvody otca, čo nepovažuje za súladné s najlepším záujmom maloletého. Na rozdiel od kolízneho opatrovníka je otec toho názoru, že okresný súd nezhodnotil reálne možnosti a schopnosti oboch rodičov participovať na starostlivosti o maloletého, najmä neprihliadol na to, že dôvodom zvyšovania výživného mala byť aj nezamestnanosť matky, no z jej výpovede pred súdom prvej inštancie nepochybne vyplynulo, že táto sa o získanie zamestnania ani nesnaží, napriek tomu, že jej v tom nebráni žiadna objektívna prekážka.

4.2 On svojmu synovi dopraje, nie je typ otca, ktorý by sa o dieťa nestaral alebo na ňom šetril, čoho dôkazom je aj to, čím na maloletého za uplynulých 7 rokov prispel aj nad rámec súdom stanovenej vyživovacej povinnosti, čo napokon ani nebolo v konaní sporné. Avšak dieťa má dvoch rodičov, obaja majú voči nemu vyživovaciu povinnosť a považuje za nesprávne, nezákonné a nespravodlivé, aby všetky náklady na maloletého znášal výlučne sám (matkou vyčíslené mesačné náklady na maloletého predstavujú 250,-Eur mesačne a jemu súd prvej inštancie určil bežné výživné v sume 230,-Eur mesačne + zročné výživné 30,-Eur mesačne).

5. Matka sa k odvolaniu otca, k vyjadreniu kolízneho opatrovníka, ani k vyjadreniu otca nevyjadрила.

6. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu §65 a §66 C.m.p., bez nariadenia pojednávania podľa §385 C.s.p. a odvolaním napadnuté rozhodnutie okresného súdu v zmysle §388 C.s.p. zmenil vo výroku o výživnom (prvý výrok) a v súvisiacich výrokoch o zročnom výživnom (druhý výrok), o trovách konania (piaty výrok), ako aj vo štvrtom výroku o zmene pôvodného rozsudku v časti o výživnom.

7. Podľa § 388 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

8. Po preskúmaní obsahu spisu krajský súd dospel k záveru, že odvolanie otca maloletého je dôvodné. Krajský súd má za to, že prvoinštančný súd vykonal v prejednávanej veci dostatočné dokazovanie, skutkový stav zistil úplne a správne, ale z tohto nevyvodil správny právny záver. Rozhodnutie súdu bolo podložené náležitým preskúmaním rodinných a sociálnych pomerov účastníkov; okresný súd vychádzal z výsluchu účastníkov, rodičov i kolízneho opatrovníka, ako aj z listinných dokladov a z pripojených spisov.

9. V prvom rade je potrebné uviesť, že podľa §78 Zákona o rodine je možné meniť dohody a súdne rozhodnutia o výživnom, len ak sa zmenia pomery; okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možná len na návrh. Zákon o rodine aj Civilný sporový poriadok umožňujú zmeniť právoplatný rozsudok na základe relevantnej zmeny pomerov, rozhodujúcich pre určenie výživného. V konaní o určení alebo zmene vyživovacej povinnosti rodiča musí súd skúmať podľa §75 ods. 1 ZR schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinnej osoby, pod ktorými sa rozumie vek, zdravotný stav, vzdelanie, aktuálne rodinné pomery, objektívna možnosť dosahovať čo najvyšší príjem vlastným pričinením, aj dôvody, pre ktoré povinný rodič nedosahuje príjem, postačujúci nielen na uhrádzanie nákladov vlastných potrieb, ale i potrieb maloletého dieťaťa.

9.1 Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť; výživou dieťaťa sa rozumie uspokojovanie všetkých životných potrieb pre jeho všestranný telesný a duševný vývoj, teda nielen zabezpečovanie odôvodnených hmotných potrieb dieťaťa (napr. jedlo, oblečenie, obuv), ale aj potrieb, ktoré sú dôležité pre jeho výchovu a všestranný vývoj (napr. vzdelávanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby a podobne); konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane oprávneného, jednak na strane povinného a určuje sa individuálne v každom jednotlivom prípade; podľa súdnej praxe „určenie výšky výživného je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach, pretože kritériá na určenie rozsahu vyživovacej povinnosti (napr. schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, ako aj odôvodnené potreby dieťaťa a ďalšie) sú rozdielne v každej veci a odlišujú sa od prípadu k prípadu, preto každé jedno rozhodnutie o výživnom na dieťa (aj plnoleté) je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Cdo/148/2019 zo dňa 25.09.2019); pri určení konkrétneho rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na odôvodnené potreby oprávneného (§75 ods. 1 ZR) ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery obidvoch rodičov (§62 ods. 2 prvá veta ZR); vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich primárnou povinnosťou a z tohto dôvodu má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy jeho výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§62 ods. 5 ZR); pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada aj na to, ktorý z rodičov sa o dieťa osobne stará a uspokojuje jeho potrebu bývania; základnou podmienkou správneho určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je vyhodnotenie nákladov na dieťa, ktoré predstavujú všetky náklady potrebné na uspokojenie jeho potrieb; musí sa urobiť reálne tak, aby vystihovalo potreby dieťaťa ku dňu vyhlásenia rozsudku (§217 ods. 1 C.s.p.); výška mesačných nákladov na dieťa má predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných aj nepravidelných platieb na dieťa, aby bola jednoznačne určiteľná; z týchto základných kritérií vychádzal pri rozhodovaní aj odvolací súd v prejednávanej veci.

10. Podaným odvolaním napadol otec rozsudok súdu prvej inštancie v celosti (okrem tretieho výroku); odvolací súd sa zhoduje so súdom prvej inštancie, že v prejednávanej veci boli splnené zákonné podmienky na zvýšenie výživného na maloletého; vyživovacia povinnosť rodičov k maloletému trvá, pretože maloletý navštevuje základnú školu a vzhľadom na svoj vek nie je schopný sám sa živiť; osobnú starostlivosť o maloletého zabezpečuje matka, s ktorou maloletý žije v spoločnej domácnosti; o vyživovacej povinnosti otca voči maloletému bolo naposledy rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Zvolen č.k.10P/5/2016-52 zo dňa 23.05.2016; obaja rodičia majú v súčasnosti len jednu vyživovaciu povinnosť k maloletému; v čase posledného rozhodovania mal maloletý 8 mesiacov, otec bol zamestnaný u rovnakého zamestnávateľa s príjmom 570,16Eur, matka bola na rodičovskej dovolenke s príjmom 203,20Eur mesačne; oproti minulému rozhodovaniu o výživnom príjem matky poklesol na 300,-Eur mesačne, keďže je nezamestnaná s dennou dávkou sociálnej pomoci necelých 10,-Eur, jej majetkové ani osobné pomery sa inak nezmenili; naopak, došlo k zmene pomerov na strane otca, ktorý dosahuje príjem 772,80,Eur netto s tým, že zároveň sú mu vyplácané aj cestovné náhrady priemerne v sume 585,13Eura mesačne; súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní správne zohľadnil zmenu pomerov na strane otca, spočívajúcu vo zvýšení jeho príjmu, ako aj zmenu pomerov na strane

maloletého, ktorá spočíva v tom, že od posledného rozhodovania o výživnom spred šiestich rokov sa zvýšili výdavky naňho najmä v súvislosti s nástupom na povinnú školskú dochádzku. Odvolací súd za odôvodnené mesačné výdavky na maloletého považoval výdavky na stravu v školskej jedálni 120,-Eur, oblečenie a obuv 40,-Eur, výdavky súvisiace s plnením povinnej školskej dochádzky (výbava pre prváka, doplatky za učebnice, pracovné zošity, školské pomôcky, exkurzie, výlety, poplatky do triedneho fondu a ZRPŠ, škola v prírode, plavecký a lyžiarsky výcvik...) 25,-Eur, poplatok za školský klub 10,-Eur, cestovné do školy 27,-Eur, krúžok karate 34,-Eur (vrátane dochádzania autobusom), výdavky na zdravotnú starostlivosť (doplatky za lieky pri bežných chorobách, vitamíny, návšteva zubára...) 20,-Eur a drogériu 15,-Eur, spolu cca 290 Eur, keď matka nerozporovala, že návštevu kultúrnych a športových podujatí, napr. kina, divadla, vstup na kúpalisko, plaváreň, detskú herňu v hodnote cca 20,-Eur, výdavky na hračky, knihy, športové potreby napr. bicykel, korčule, sánky, lopta, atď. vo výške 20,-Eur hradí synovi otec.

10.1 Otec sa s maloletým pravidelne stretáva, odváža si ho výlučne sám do miesta svojho bydliska (z Cerova do Banskej Bystrice a späť), venuje sa synovi, zakupuje mu potrebné oblečenie a obuv, hračky a športové potreby; v súčasnosti sa domáha úpravy styku v širšom rozsahu; matka priznala, že na styk s otcom synovi nedáva žiadne veci ani oblečenie, čo bolo potrebné pri rozhodovaní o rozsahu vyživovacej povinnosti zo strany otca taktiež zohľadniť; okrem toho otec synovi sporí finančné prostriedky, založil poisťku, kde oprávnenou osobou je práve maloletý syn; s poukazom na vyššie uvedené je odvolací súd toho názoru, že v súčasnosti je dôvodné na pokrytie primeranej časti odôvodnených potrieb maloletého výživné zo strany otca v sume 200,- Eur mesačne.

10.2 Otec počas konania pred súdom prvej inštancie aj v odvolacom konaní konkrétne výdavky na maloletého spochybňoval, keď namietal, že sama matka priznala, že školské potreby maloletému nemusela zakupovať, že maloletého zapísala do základnej školy v Krupine, kam musí dochádzať, s čím sú spojené ďalšie výdavky a že okresný súd nesprávne vyčíslil platby za krúžok karate v Krupine. Tieto námietky nepovažoval krajský súd za dôvodné, pretože maloletý dochádza do Krupiny do školy vzhľadom na to, že v Cerove v škole sú spojené triedy a maloletému bola zistená porucha sústredenia, preto je vhodnejšia preňho výuka v oddelených triedach, ktoré v mieste jeho bydliska nie sú k dispozícii; tiež okresný súd nepochybil, keď ako oprávnený výdavok započítal krúžok karate v Krupine spolu s cestovným z Cerova do Krupiny a späť v sume 34 Eur.

10.3 Súd prvej inštancie explicitne uviedol, že výdavky otca na splátky jeho hypotéky na byt v jeho vlastníctve a výdavky na domácnosť má zdieľať jeho priateľka; s týmto názorom sa krajský súd nestotožňuje, pretože priateľka s ním spolužijúca má povinnosť podieľať sa len na výdavkoch na domácnosť, ktorú s otcom dieťaťa užíva.

10.4 Odvolací súd teda zobral do úvahy súčasný stav a zárobkové možnosti otca ako i skutočnosť, že zo strany jeho partnerky nemožno požadovať finančnú pomoc na maloletého ani na úver na byt vo vlastníctve otca. Pri zvýšení výživného odvolací súd tiež zohľadnil aktuálny príjem otca i cestovné náhrady, ktoré sú mu poskytované zamestnávateľom, ktoré mal riadne preukázané vo výške 772,80 Eur a 585,13 Eur, t.j. spolu 1.357,93 Eur - okresný súd vychádzal z príjmu cca 1.470,-Eur. Vzhľadom na vyššie uvedené považoval odvolací súd výživné vo výške 200,- Eur mesačne na maloletého za dostačujúce na úhradu všetkých výdavkov, nevyhnutných pre zabezpečenie základných potrieb pre maloletého, ktoré je zároveň primerané schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom otca.

10.5 Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že podľa ustálenej súdnej praxe najvyššieho súdu „určenie výšky výživného je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach, pretože kritériá na určenie rozsahu vyživovacej povinnosti (napr. schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, ako aj odôvodnené potreby dieťaťa a ďalšie) sú rozdielne v každej veci a odlišujú sa od prípadu k prípadu (...), preto každé jedno rozhodnutie o výživnom na dieťa (aj plnoleté) je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady; pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených východísk na určenie výživného postupujú totiž sudy vždy diferencovane v každom konkrétnom prípade a nezotrávajú na určitých striktných hraniciach (...); v takto individualizovanom rámci určovania konkrétnej výšky výživného zovšeobecnenie ani neprichádza do úvahy (...); vyriešením takto vysoko individuálnej otázky (akou je určenie konkrétneho rozsahu vyživovacej povinnosti) sa ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5Cdo/143/2019 zo dňa 11.12.2019 alebo sp.zn. 8Cdo/131/2020 zo dňa 22.07.2020); z uvedeného vyplýva, že pri rozhodovaní o konkrétnej výške výživného je súd povinný vždy dostatočne konkrétne odôvodniť, od akých konkrétnych okolností odvodzuje výslednú výšku výživného.

11. Zo spisu okresného súdu vyplýva, že matka maloletého podala návrh na zvýšenie výživného s tým, že od času posledného rozhodovania o výške výživného sa podstatne zmenili pomery na strane maloletého, ktorý nastúpil do základnej školy a ona sama zostala po uplynutí doby trvania pracovného pomeru, uzavretého na dobu určitú, nezamestnaná. Maloleté dieťa pochádza zo vzťahu rodičov, ktorí sa rozišli krátko po jeho narodení. Okresný súd Zvolen rozsudkom č.k. 10P/5/2016-52 zo dňa 23.05.2016 schválil dohodu rodičov o úprave práv a povinností k maloletému dieťaťu, ktorou bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky, otec sa zaviazal prispievať výživným na maloletého sumou 140,-Eur mesačne a zaplatiť dlh na výživnom vo výške 180,-Eur matke do 30 dní od právoplatnosti rozsudku a súčasne bol upravený styk otca s maloletým. Styk s maloletým nanovo okresný súd upravil schválením rodičovskej dohody rozsudkom č.k. 5P/28/2017-81 zo dňa 15.01.2018.

11.1 Súd prvej inštancie pri skúmaní vyživovacej povinnosti otca voči maloletému správne vychádzal zo skutočností, že je potrebné prihliadať na potreby maloletého, ako aj na príjmy a majetkové pomery rodičov v čase jeho rozhodovania. Otec v čase posledného rozhodovania súdu dosahoval príjem vo výške 570,16 Eur, v súčasnosti spolu s deťmi dostáva 1.357,93 Eur; príjem matky predstavoval rodičovský príspevok 203,20 Eur; v súčasnosti od 01.07.2022 je matka nezamestnaná, jej príjem predstavuje dávka sociálnej pomoci vo výške cca 300,-Eur a je poberateľkou prídavku na maloleté dieťa. Matka sa stala dobrovoľne nezamestnanou, neuviedla príčiny, ktoré jej bránia v zamestnaní. V zmysle zákonných ustanovení je povinnosťou každého rodiča usporiadať si svoje majetkové aj osobné pomery tak, aby si v primeranej výške bol schopný plniť si svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť. Matka síce zabezpečuje osobnú starostlivosť o dieťa, dieťa je však už školopovinné a matke nič nebráni nájsť si prácu s adekvátnym príjmom na zabezpečenie potrieb svojich, ale najmä potrieb maloletého dieťaťa. Ani jeden z rodičov ďalšiu vyživovaciu povinnosť nemá.

12. Odvolacia námietka otca, že aj matka je povinná finančne prispievať na výživu maloletého, je dôvodná. Matka ako rodič, ktorý má zverené maloleté dieťa do osobnej starostlivosti, sa oňho stará každodenne, zabezpečuje preňho bývanie, stravu, oblečenie, obuv, zdravotnú starostlivosť, školské potreby atď.; kolízny opatrovník v jej starostlivosti nezistil žiadne nedostatky. Takáto starostlivosť v podobe naturálií nahrádza finančné plnenie, ktoré je na druhej strane povinný platiť druhý rodič, ktorý maloletého nemá zvereného do svojej starostlivosti. Dieťa však nie je už vo veku, vyžadujúceho si 24 hodinovú starostlivosť. Navyše, otec o dieťa prejavuje záujem, v súvislosti so stykom mu vznikajú výdavky. Výživné vo výške určenej okresným súdom diskvalifikuje otca ako povinného rodiča z možnosti prispievať nad rámec stanoveného výživného, keď z jeho preukázaného príjmu vo výške 1.357,93 Eur by mal platiť okrem výživného vo výške 230,-Eur aj zameškané výživné 30,-Eur a náklady na dopravu za maloletým, ktorého výlučne sám odváža aj priváza z aj do miesta jeho bydliska (Cerovo-Banská Bystrica a späť), vzdialeného 70km, ktoré výdavky vyčíslil a preukázal vo výške 100 Eur mesačne; zakupuje dieťaťu potrebné oblečenie a obuv, športové potreby, organizuje výlety a pod., keďže matka mu dieťa odovzdá len v oblečení a obuvi, ktoré má dieťa pri odovzdaní na sebe. Je potrebné konštatovať, že dieťa je v podstate zabezpečované výlučne finančným plnením zo strany otca, keďže súčasný matkin príjem nepostačuje na úhradu nákladov na bývanie a stravu pre ňu samotnú. Okresný súd síce skúmal dôvody jej aktuálnej nezamestnanosti, ale vo svojom rozhodnutí sa s ním nevyporadúval; matka neuvádzala, žeby mala zdravotné alebo iné problémy, ktoré by jej bránili zamestnať sa. Dôvod, že dvakrát do týždňa sprevádza syna na krúžok karate do Krupiny, kde maloletý navštevuje aj základnú školu, nedáva uspokojivú a relevantnú odpoveď na uvedenú otázku.

12.1 Ďalšie odvolacie námietky otca o jeho príjmoch, ktoré súd prvej inštancie uvádzal v dôvodoch svojho rozhodnutia, sú nedôvodné: príjem otca podľa potvrdenia jeho zamestnávateľa predstavuje 772,80 Eur; zamestnávateľ výšku diét otca vo svojom potvrdení nešpecifikoval; otec predložil potvrdenie o diétach v odvolacom konaní, čomu procesná zákonná úprava nebráni. Diéty, ktoré sú určené predovšetkým na zabezpečenie základných životných potrieb otca v čase výkonu práce vodiča kamiónu medzinárodnej prepravy, predstavujú 585,13 Eur, schopnosť a možnosť ušetriť z diét finančné prostriedky je individuálna a nepravidelná. Správne však postupoval súd prvej inštancie, ak pri určení výšky výživného do príjmu otca zohľadnil aj benefity z pracovného pomeru ako sú cestovné náhrady. V zmysle Zákonníka práce sa cestovné náklady síce nepovažujú za súčasť mzdy, no v zmysle koncepcie Zákona o rodine sa na strane povinného rodiča skúmajú jeho celkové zárobkové a majetkové pomery. Do príjmu otca zo zamestnania bolo potrebné započítať diéty a poskytnuté finančné náhrady, lebo ide o faktory, ktoré určujú životnú úroveň povinného rodiča. Cestovné náhrady sú síce príjmom otca, slúžiaci na zabezpečenie jeho výdavkov a reprodukciu jeho pracovnej sily počas pracovnej cesty, avšak prispievajú k jeho vyššiemu životnému štandardu, na ktorom má právo podieľať sa aj jeho maloleté dieťa.

12.2 Tvrdenie otca v odvolaní, že počas styku s maloletým mu zabezpečuje aj oblečenie, obuv, športový výstroj, hračky a aj odvoz a dovoz z miesta a do miesta bydliska maloletého u matky v Cerove (z Banskej Bystrice) matka nijako nespochybnila. Krajský súd tieto skutočnosti o.i. považoval za dostatočný dôvod pre zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie, vychádzajúc zo skutkových podkladov, zistených okresným súdom pre konštatovanie, že otcovi je potrebné uložiť povinnosť platiť bežné výživné v nižšej sume oproti sume určenej okresným súdom za účelom vytvorenia priestoru na finančnú rezervu pre výdavky, ktoré vzhľadom na správanie sa matky potrebuje vynaložiť v prospech maloletého. Matka nepoprela, že otcovi síce umožňuje stykať sa so synom v zmysle rozhodnutia súdu, avšak synovi odmieta poskytnúť akékoľvek oblečenie a obuv na dobu styku s otcom, preto otec zakupuje dieťaťu všetko potrebné sám; na preprave maloletého k otcovi v čase styku matka nijako neparticipuje.

13. Odvolací súd dospel k záveru, že v zmysle §388 C.s.p. je potrebné zmeniť výrok rozsudku okresného súdu o určení sumy vyššieho výživného, na ktoré nepochybne vznikol zákonný nárok, ale tak, aby nebolo výlučne na ťarchu povinného rodiča - otca, ktorý sa bezpochyby s maloletým pravidelne stretáva, v ktorom čase si plní aj vyživovaciu povinnosť vo forme naturálií. Uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu syna zvýšeným výživným zo sumy 140,-Eur na 200,-Eur mesačne počnúc dňom nástupu na povinnú školskú dochádzku, od 01.09.2022, v súvislosti s čím mu vznikol dlh na výživnom za dva mesiace (od 01.09.2022 do 31.10.2022) vo výške 120,-Eur (200 Eur - 140 Eur = 60 Eur x 2 mesiace), ktoré mu umožnil splatiť spolu s bežným výživným v splátkach po 30,- Eur pod sankciou straty výhody týchto splátok pri nezaplatení čo i len jednej z nich, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

13.1 Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd konštatoval tiež, že týmto rozhodnutím došlo ku zmene rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 10P/5/2016-52 zo dňa 23.05.2016 vo výroku o výživnom pre maloletého.

14. Odvolací súd napokon preskúmal aj závislý výrok o trovách konania, ktorým súd prvej inštancie rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Podľa §57 C.m.p. o povinnosti nahraďiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh. Keďže výrok o náhrade trov konania nie je svojou povahou rozhodnutím vo veci samej a z obsahu spisu nevyplýva, že by si niektorý z účastníkov náhradu trov konania uplatnil, nebol daný dôvod na rozhodnutie o náhrade trov konania. Keďže výrok o trovách konania musí rozhodnutie obsahovať vždy, v zmysle §396 ods. 1, 2 C.s.p. v spojení s §2 ods. 1 C.m.p. a §57 C.m.p. odvolací súd rozhodol o náhrade trov prvostupňového i odvolacieho konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného

alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).